

Brüssel, 26. juuni 2019
(OR. en)

10592/19

ENER 392
CLIMA 196

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	10264/19
Teema:	Järeldused energiasüsteemide tuleviku kohta energialiidus, et tagada energiasüsteemi ümberkujundamine ning energia- ja kliimaeesmärkide saavutamine aastaks 2030 ja pärast seda – Nõukogu järeldused (25. juuni 2019)

Delegatsioonidele edastatakse käesoleva dokumendi lisas nõukogu järeldused energiasüsteemide tuleviku kohta energialiidus, et tagada energiasüsteemi ümberkujundamine ning energia- ja kliimaeesmärkide saavutamine aastaks 2030 ja pärast seda, mille transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu võttis vastu oma 25. juuni 2019. aasta istungil.

NÕUKOGU JÄRELDUSED

energiasüsteemide tuleviku kohta energialiidus, et tagada energiasüsteemi ümberkujundamine ning energia- ja kliimaeesmärkide saavutamine aastaks 2030 ja pärast seda

Euroopa Liidu Nõukogu:

1. TULETADES MEELDE:

- Euroopa Ülemkogu 13.–14. detsembri 2018. aasta järeldusi, eriti üleskutset jätkata tööd komisjoni teatistes „Puhas planeet kõigi jaoks“ kirjeldatud elementidega,
- Euroopa Ülemkogu 21.–22. märtsi 2019. aasta järeldusi, milles rõhutatakse, et on tähtis, et EL esitaks 2020. aastaks ambitsioonika pikaajalise strateegia,
- Euroopa Ülemkogu 20. juuni 2019. aasta järeldusi, milles käsitletakse Euroopa Komisjoni teatist „Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimanetraalse majanduseni“,
- õigusaktide paketti „Puhas energia kõikidele eurooplastele“, millega kehtestatakse raamistik kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist, taastuvenergia kasutamise suurendamist, energiatõhususe parandamist ja elektrivõrkude ühendamist puudutavate liidu 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide rakendamiseks,
- nõukogu 21. novembri 2018. aasta järeldusi tulevase ELi tööstuspoliitika strateegia kohta, milles rõhutatakse tööstuspoliitika kõigisse ELi poliitikavaldkondadesse, kaasa arvatud energiapoliitikasse integreerimise tähtsust;

2. VÕTTES TEADMISEKS:

- komisjoni 16. veebruari 2016. aasta teatise „ELi kütte- ja jahutusstrateegia“,
- komisjoni 23. novembri 2017. aasta teatise „Euroopa energiavõrkude tugevdamise kohta“,
- komisjoni 9. jaanuari 2019. aasta aruande „Energiahinnad ja -kulud Euroopas“,
- komisjoni 9. aprilli 2019. aasta aruande „Energialiidu olukorda käsitlev neljas aruanne“,
- komisjoni 3. aprilli 2019. aasta soovitusel küberturvalisuse kohta energeetikasektoris;

3. TUNNISTADES energioliidu viit mõõdet koos tulevikku suunatud kliimapoliitikaga, mis on tihedalt omavahel seotud ja üksteist vastastikku tugevdavad: energiajulgeolek, solidaarsus ja usaldus; täielikult integreeritud Euroopa energiaturg; energiatõhusus, mis aitab vähendada nõudlust; süsinikdioksiidiheite vähendamine majanduses; teadusuuringud, innovatsioon ja konkurentsivõime, ning vajadust tagada sidus strateegia ja tasakaalustatud lähenemisviis viie mõõtme puhul, ning TUNNISTADES, et on tähtis integreerida kõik valdkondlikud poliitikad, et toetada energia ja kliimaga seotud eesmärgi, energiavarustuskindlust ja tarbija juurdepääsu energiale;

4. TOONITAB, et on tähtis, et EL esitaks 2020. aastaks ambitsioonika pikaajalise strateegia, millega püütakse saavutada kliimanetraalsus kooskõlas Pariisi kokkuleppega, võttes samas arvesse liikmesriikide eripära ja Euroopa tööstuse konkurentsivõimet, ning TUNNISTAB vajadust suurendada ülemaailmseid jõupingutusi kliimamuutuste vastu võitlemisel uusimate kättesaadavate teaduslike andmete valguses, eelkõige arvestades valitsustevahelise kliimamuutuste rühma eriaruannet mõju kohta, mida põhjustab globaalne soojenemine 1,5 C industriaalühiskonna eelse tasemega võrreldes;

5. RÕHUTAB, et on vaja energiasüsteemi ümberkujundamist taskukohase, ohutu, konkurentsivõimelise, kindla ja kestliku energiasüsteemi suunas ning on vaja saavutada energia- ja kliimaeesmärgid 2030. aastaks ja pärast seda, eelkõige seeläbi, et arendatakse omavahel seotud, usaldusväärseid ja kulutõhusaid energiavõrke ning moderniseeritakse energiasüsteemi uuenduslike tehnoloogiate edendamise, digitaliseerimise ning sektorite ühendamise ja sektorite integreerimise abil, seejuures TUNNISTADES, et kulutõhusa energiasüsteemi ümberkujundamise jaoks on olulised hästitoimivad energiaturud, tunnustades nii tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet kui ka liikmesriigi õigust valida oma energiaallikate jaotus ja tehnoloogiad;
6. TOONITAB ambitsioonikate lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ja nende tõhusa rakendamise ning seoses nende kavadega toimuva liikmesriikide piirkondliku koordineerimise ja koostöö tähtsust, võttes samas arvesse liikmesriigi eripära ja riiklikus energia- ja kliimakavas kajastatud erinevaid võimalusi ning austades liikmesriikide õigust valida erinevate energiaallikate vahel ja otsustada oma energiavarustuse üldstruktuuri üle, ning TUNNISTAB energialiidu juhtimissüsteemi rolli ja parimate tavade vahetamist, et tagada ja hõlbustada energia- ja kliimaeesmärkide saavutamist 2030. aastaks ja pärast seda;
7. RÕHUTAB, et on oluline, et kodanikud ja ettevõtjad oleksid energiasüsteemi ümberkujundamise protsessis kesksel kohal, et tagada üldsuse toetus 2030. aastaks ja sellele järgnevatks perioodiks seatud ELi energia- ja kliimaeesmärkidele ning üldsuse heakskiit meetmetele, ning et korraldatakse aus ja õiglane ümberkujundamine, milles võetakse arvesse kaitsetumaid tarbijaid, energiaostuvõimetust ning piirkondlikku sotsiaalset ja majanduslikku mõju, näiteks mõju tugevalt sõega seotud piirkondadele ning põlevkivi- ja turbapiirkondadele¹;
8. TOONITAB, et taskukohase hinnaga energiat on vaja nii kodumajapidamistest tarbijate kui ka tööstuse jaoks, et tagada tööstuse ülemaailmne konkurentsivõime;
9. RÕHUTAB vajadust võrdsete võimaluste järele Euroopa elektritootjate jaoks, et tagada konkurentsivõime, järgides samal ajal liidu energia- ja kliimaeesmärke seoses kolmandate riikide tootjatega;

¹ Nagu on käsitlenud näiteks üleminekuprotsessis olevate kivisöe- ja CO₂-mahukate piirkondade platvorm.

10. TUNNISTAB vajadust avaliku ja erasektori investeeringute järele, et hõlbustada energiasüsteemi ümberkujundamist kõigis asjaomastes sektorites, ning piisava ELi ja riikliku rahalise toetuse ning stabiilse ja prognoositava investeerimisraamistiku tagamise tähtsust, RÕHUTADES sellega seoses ELi üldise finantsraamistiku tähtsust, Euroopa Investeerimisplanga rolli kestlike investeeringute võimendavate tegurite pakkumisel ning 2030. aastaks ja järgnevatel aastateks seatud ELi energia- ja kliimaeesmärkidega ja nende eesmärkide saavutamise seisukohast asjakohaste ELi õigusaktidega kooskõlas olevate ELi riigiabi eeskirjade tähtsust;

11. TOONITAB vajadust rakendada energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet kooskõlas energialiidu juhtimist käsitleva määrusega ja parandada energiatõhusust, näiteks hoonete, energiataristu ja tööstusseadmete energiatarbimise vähendamise kaudu, seejuures RÕHUTADES vajadust kõrvaldada regulatiivsed ja muud turutõkked ning kasutada ühiseid standardeid;

12. TUNNISTAB piirkondliku koostöö olulist rolli energiasüsteemi ümberkujundamise tagamisel ja energialiidu eesmärkide saavutamisel, sealhulgas ELis ja välisosalejatega juba loodud koostööfoorumite kaudu;

I. usaldusväärsete ja kulutõhusate energiavõrkude arendamiseks nõukogu:

13. RÕHUTAB, et olulised on kulutõhusad ja tulemuslikud kohalikud, piirkondlikud ja riiklikud energiavõrgud, mis võimaldavad energiasüsteemi ümberkujundamist siseturu toimimise jaoks, et tagada varustuskindlus, keskendudes energiaallikate ja tarneteede mitmekesistamisele ning turgude integreerimise parandamisele;

14. TOONITAB, et on oluline valmistada energiataristu ette kasutama võimalusi, mida pakub käimasolev ajakohastamise ja CO₂-heite vähendamise protsess, suurendades taastuvenergia osakaalu, et areneda turvaliseks, otstarbekohaseks, kaasaegseks, tõhusaks, arukaks ja vastupidavaks kogu ELi hõlmavaks energiasüsteemiks;

15. MÄÄRAB KINDLAKS järgmised energiataristu prioriteedid:

- a. edendada piiriüleste ühenduste arendamist, mis on vajalikud selleks, et saavutada 2020. aastaks elektrivõrkude 10 % ühendatuse eesmärk, eesmärgiga jõuda 2030. aastaks 15 % eesmärgini, nagu on määratletud juhtimismääruses, ja toetada projekte, millel on määrav tähtsus liikmesriikide süsteemide ühendamisel, integreerimisel ja sünkroniseerimisel ELi energiavõrkudesse, ning käsitledes ka riigisiseseid kitsaskohti ja puuduvaid sisemisi ühenduslülisid eesmärgiga saavutada täielikult toimiv ja paremini integreeritud energia siseturg; parandada energeetika- ja elektrienergiasektori paindlikkust, edendades muu hulgas energia salvestamist, võrgu laiendamist, paindlikku tootmist, *power-to-x* tehnoloogiaid, sektorite ühendamist ning nõudluse haldamise lahendusi nagu arukaid arvesteid;
- b. soodustada veelgi taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ja nende integreerimist võrkudesse nii ülekande- kui ka jaotusvõrkude tasandil, sealhulgas integreerimist avamere võrkude ja sõlmede kaudu, eelkõige sektoris integratsiooni edendamise ja salvestamise lahenduste arendamise kaudu, pidades silmas tõhustatud ülekandevõrkude vajadust säilitada võrgu stabiilsus ja varustuskindlus;
- c. soodustada majanduse edasist elektrifitseerimist, eelkõige heitemahukates sektorites, näiteks transpordi- ja tööstussektoris;
- d. kasutada ära taastuva soojusenergia, heitsoojuse ning suure tõhususega soojus- ja elektrienergia koostootmise kasutuselevõtmise märkimisväärset potentsiaali kütte- ja jahutussektoris, sealhulgas kaugküttes ja -jahutuses;
- e. edendada kogu ELis taristu arendamist elektromobiilsuse, taastuvenergia ja muude alternatiivkütuste (nagu vesinik, biogaas ja sünteetilised kütused) jaoks kooskõlas direktiiviga 2014/94 alternatiivkütuste taristu kasutuselevõtu kohta, näiteks avalikes kohtades ja eravaldustes asuva elektrisõidukite laadimistaristu arendamist;
- f. analüüsida olemasoleva taristu rolli, et tagada kulutõhus energiasüsteemi ümberkujundamine ning vältida seotuse efekti ja vara hülgamist, ning optimeerida olemasoleva taristu ja olemasolevate ühenduste kasutamist, kasutades maksimaalselt ära turuintegratsiooni, valdkondlikku ühendamist ja piirkondlikku koostööd;
- g. tagada elutähtsa energiataristu kaitse ja küberturvalisus;

II. uuenduslike tehnoloogiate arendamise ja kasutuselevõtu edendamiseks nõukogu:

16. MÄRGIB, et on tähtis luua olemasolevate ja tekkivate vähese CO₂-heitega tehnoloogiate ja turupõhiste lahenduste jaoks võrdsed võimalused, ning RÕHUTAB, et kasutusele võetavad tehnoloogiad peavad olema usaldusväärsed, ohutud, kestlikud ja keskkonnahoidlikud;

17. TUNNISTAB, et olulised on teadus- ja tutvustamistegevus ning samuti tingimused, mis võimaldavad liidu energia- ja kliimaeesmärkide saavutamisele kaasa aitaval uuenduslikel uutel tehnoloogiatel turutingimustes areneda ja küpseda, RÕHUTAB vajadust märkimisväärselt suurendada investeringuid teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni, et soodustada Euroopa ettevõtete tehnoloogilist juhtpositsiooni nii väljakujunenud kui ka kujunemisjärgus tehnoloogiate valdkonnas, edendades ka samas ärimudeleid ja sotsiaalseid uuendusi, et tagada tehnoloogiliste lahenduste kasutuselevõtt ja aktsepteerimine, ning ERGUTAB sellega seoses arendama tehnoloogiaid, mis hõlbustavad struktuurimuutusi selles, kuidas ühiskond ja ettevõtted suhtuvad energiasse, stimuleerides inimeste ja ettevõtete käitumise muutumist, mis aitab toetada energiasüsteemi ümberkujundamist;

18. TOONITAB, et digitaliseerimisel, sealhulgas nutivõrkude arendamisel ning andmehaldusel ja andmete kaitsmisel, on tulevaste energiasüsteemide jaoks väga oluline roll, tagades suurema paindlikkuse ja toetades energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ja varustuskindlust, samas TUNNISTADES, et kogu energiasektoris tuleb tagada küberturvalisus ja isikuandmete kaitse;

19. KORDAB, et nii tavapärased kui ka uued salvestussüsteemid on ümberkujundamise võtmeks, kui need aitavad kaasa CO₂-heite vähendamisele.

20. JULGUSTAB parandama ELi rahalisi vahendeid ja nende kättesaadavust, eelkõige aktiivsete tarbijate ja energiakogukondade jaoks, samuti tööstuse jaoks, kui need tegelevad innovatsiooniga ja kohanevad energiasüsteemi ümberkujundamisest tulenevate vajadustega, tagades samas võrdsed võimalused kõikidele turuosalistele;

21. RÕHUTAB, et olulised on turupõhised lahendused koos kulutõhusa rahalise toetusega taastuvenergia kiireks kasutuselevõtuks, muu hulgas mitmeaastasesse finantsraamistikusse kuuluva uue liidu uue taastuvenergia rahastamismehhanismi kaudu, energiatõhususe jaoks ja muude vähesaastavate tehnoloogiate jaoks, mille eesmärk on kasutada ära taastuvenergia ja energiatõhususe potentsiaal, eriti hoonesektoris, ja kasutada ära sünergia teiste ELi rahastamiskavadega nagu programm „Euroopa horisont“, Euroopa ühendamise rahastu, InvestEU programm ja struktuurifondid, et tagada energiasüsteemi ümberkujundamise kulutõhus rahastamine, ning ERGUTAB sellega seoses finantsriskide vähendamise vahendite kasutamist taastuvenergia ja energiatõhususe sektorites;

22. TUNNISTADES liidu taastuvenergia ja energiatõhususe alast ambitsiooni, MÄRGIB, et lahendustel, mis põhinevad süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise ning süsinikdioksiidi kogumise ja kasutamise tehnoloogiatel, võib olla roll CO₂-heite vähendamisel, eelkõige tööstuses protsessi käigus tekkiva heite vähendamiseks nende liikmesriikide puhul, kes on selle tehnoloogia valinud;

23. TUNNISTAB vajadust hinnata ja võtta arvesse uute tehnoloogiate kasutuselevõttust nii majandusele kui ka sotsiaalvaldkonnale tekkivaid kulusid ja kasu, et säilitada ja parandada ELi tööstuslikku konkurentsivõimet ülemaailmsel tasandil, et edendada majanduskasvu ja tööhõivet, vältides samas meetmeid, mis oleksid selle jaoks kahjulikud, ning RÕHUTAB võimalusi, mida pakub tõeliselt euroopalik tööstuspoliitika lähenemisviis, et luua sobivad ja toetavad tingimused selleks, et ELil oleks energiasüsteemi ümberkujundamises juhtroll;

III. sektorite liitmise ja sektorite integreerimise edendamiseks nõukogu:

24. TOONITAB sektorite liitmise ja sektorite integreerimise tähtsust selliste sektorite puhul nagu elektri-, gaasi-, kütte- ja jahutussektor ning transporditaristu, mida toetab digitaliseerimine, millel on otsustav tähtsus energiasüsteemi CO₂-heite kulutõhusal vähendamisel, ning arvestades, et sektorite liitmise jaoks on oluline kodanike osalemine ja omatarbimine, näiteks arukate linnade ja energiakogukondade kaudu;

25. MÄRGIB, et on tähtis tagada kõigi sektorite ulatuses võrdsed tingimused, et võtta kasutusele kõige kulutõhusamad ja usaldusväärsemad CO₂-heite vähendamise lahendused, ning RÕHUTAB sellega seoses vajadust analüüsida võimalikke regulatiivseid ja muid õigustamatuid turutõkkeid ja lünki ning uurida ühiseid standardite kehtestamise võimalust, et hõlbustada turule jõudmist ning sektorite integreerimise ja sektorite ühendamise tehnoloogiate arengut;

26. RÕHUTAB vajadust kasutada paremini ära koostoimet energiasüsteemi eri osade, tootmise, transpordi, kaubanduse, ümberkujundamise, jaotamise ja tarbimise vahel ning suurendada tarbijate mõjuvõimu, muu hulgas transpordi ja tööstuse valdkonnas, et nad saaksid energiasüsteemis aktiivseteks osalejateks, aidates seeläbi kaasa CO₂-heite vähendamisele ja süsteemi paindlikkusele;

27. RÕHUTAB biogaasi ja biometaanini ning ohutute ja kestlike vähese CO₂-heitega tehnoloogiate arendamise ja kasutuselevõtu potentsiaali, mis aitavad kaasa CO₂-heite vähendamisele. Vesiniku tootmisel, eelkõige taastuvatest energiaallikatest, on potentsiaal, mida tuleb täiendavalt hinnata ja uurida, et kasutada vähese CO₂-heitega energiasüsteemis parimal viisil ära ELi olemasolev gaasitaristu.

järgmist seadusandlikku perioodi silmas pidades nõukogu:

28. KUTSUB Euroopa Komisjoni ÜLES võtma eespool nimetatud põhimõtteid arvesse, kui ta esitab ettepanekuid mis tahes poliitikavaldkonnas, eelkõige esitades ettepanekuid usaldusväärsete ja kulutõhusate energiavõrkude edasiarendamiseks ning energiasüsteemi täiendavaks ajakohastamiseks, edendades selleks uuenduslikke tehnoloogiaid, digitaliseerimist, sektorite ühendamist ja sektorite integreerimist, püüdes samal ajal saavutada Pariisi kokkuleppega kooskõlas oleva kliimaneutraalsuse;

29. KUTSUB Euroopa Komisjoni ÜLES koostama analüüsi sektorite ühendamise ja sektorite integreerimise tehnoloogiate kohta, sealhulgas vesiniku tootmise kohta, eelkõige seoses regulatiivsete ja turutõketega, ning uurima selle analüüsi põhjal võimalikke algatusi, mis on seotud selliste tehnoloogiate ja energiakandjate tõhusa integreerimise ja kasutuselevõutuga;

30. KUTSUB Euroopa Komisjoni ÜLES kajastama ELi 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikke jõupingutusi ELi riigiabi eeskirjade mis tahes tulevase läbivaatamise raames.